

Festival of Water

1. Mishna, Rosh Hashana 16a

מתני' בארבעה פרקים העולם נידון בפסח על התבואה¹⁶ בעצרת על פירות האילן¹⁷ בר"ה כל באי עולם עוברין לפניו כבני מרון שנאמר¹⁸ היוצר יחד לבם המבין אל כל מעשיהם¹⁹ ובחג נידונין על המים: **גמ'** הי תבואה

1. Mishna, Sukkah 51a-b

מחצצים בכלי אף משוררים בכלי: **מתני'** ¹⁶ מי שלא ראה שמחת בית השואבה לא ראה שמחה מימיו: במוצאי יום טוב הראשון של חג ירדו לעזרת נשים ומתקנין שם תיקון גדול מנורות של זהב היו שם וארבעה ספלים של זהב בראשיהם וארבעה סולמות לכל אחד ואחד וארבעה ילדים מפירחי כהונה ובידיהם כדים של מאה ועשרים לוג שהן מטילין לכל ספל וספל¹⁷ מבכלאי מכנסי כהנים ומהמייניהן מהן היו מפקיעין ובהן היו מדליקין ולא היה חצר בירושלים שאינה מאירה מאור בית השואבה¹⁸ חסידים ואנשי מעשה היו מרקדין בפניהם

באבוקות של אור שבידיהן ואומרים לפניהם דברי שירות ותושבחות והלויים בכנורות ובנבלים ובמצולתים ובחצוצרות ובכלי שיר בלא מספר על חמש עשרה מעלות היודרות מעזרת ישראל לעזרת נשים כנגד חמש עשרה¹⁹ (מעלות) שבתהלים שעליהן ליום עומדין בכלי שיר ואומרים שירה ועמדו שני כהנים בשער העליון שיורד מעזרת ישראל לעזרת נשים ושני חצוצרות בידיהן קרא הגבר תקעו והריעו ותקעו הגיעו למעלה עשירית תקעו והריעו ותקעו וא' הגיעו לעזרת תקעו והריעו ותקעו²⁰ (הגיעו לקרקע) תקעו והריעו ותקעו) היו תוקעין והולכין עד שמגיעין לשער היוצא ממזרח הגיעו לשער היוצא ממזרח הפכו פניהן ממזרח למערב ואמרו אבותינו שהיו במקום הזה אחוריהם אל ההיכל ופניהם קדמה ומשתחוים קדמה לשמש ואנו ליה עינינו ר' יהודה אומר היו שוניין ואומרין אנו ליה וליה עינינו: **גמ'** ת"ר מי שלא ראה

2. Mishna, Sukkah 28b

בשביל הקמון: מתני' כל שבעת הימים אדם עושה סוכתו קבע וביתו עראי יודו גשמים מאימתי מותר לפנות משתסרה המקפה משלו משל למה הדבר דומה לעבד שבא למזוג כוס לרבו ושפך לו קיתון על פניו: גמ' ת"ר יכל שבעת הימים

3. Talmud Bavli, Sukkah 34a

הלכתא גמירי להו דא"ר אסי א"ר יוחנן ט"ע עשר נטיעות יערכה יוניסוך המים הלכה למשה מסיני ת"ר ערבי נחל הגדילות על הנחל פרט לצפצפה הגדילה בין ההרים א"ר זירא מאי קראה יקח על מים רבים צפצפה שמו א"ל אבוי ודילמא פרושי קא מפרש

Approach One: Entering Israel

4. Gra, Shir Hashirim 1:4

(ד) משכני אחריו נרולא הביאנו המלך חדריו נגילה ונשמחה צד נזכרה דודך מוין מישרים אהבך פי' משכני הוא מה שהלכנו במדבר בארץ לא זרועה כמ"ס לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה אחריו נרולא הוא העם אשר הלכו בדרך מ"ס וימיהר העם ויעברו. הביאנו המלך חדריו הוא מועד ביאתן לא"י ואמר חדריו שהן חדרי תורה כי עיקר התורה ה' בא"י כמ"ס מלפני ושריה צגוים חין הורה. נגילה ונשמחה צד הוא בנין בהמ"ק ראשון שהשכינה היחה שרויה בישראל נזכרה דודך מוין הוא בית שני אף שלא חזרה שכינה מ"מ נזכרה וכו' מישרים

וד' משכני אחריו הוא נגד שמיני עננה שהוא לישראל לצדו, והם נגד הד' חושים. שיר השירים הוא נגד שמיטה יסקני הוא נגד דבור לריח הוא נגד ריח משכני אחריו הוא רא"י: (ה) שחורה אני ונאווה צנות ירושלים בא"י קדר

Approach Two: Reuniting the Waters

5. Vayikra 2:13

13 And every meal-offering of thine shalt thou season with salt; neither shalt thou suffer the salt of the covenant of thy God to be lacking from thy meal-offering; with all thy offerings thou shalt offer salt. {S} יג וְכֹל-קֶרְבַּן מִנְחֹתֶיךָ, בְּמֶלַח תִּמְלַח, וְלֹא תִשָּׁבֵית מֶלַח בְּרִית אֱלֹהֶיךָ, מֵעַל מִנְחֹתֶיךָ; עַל כָּל-קֶרְבְּנֶיךָ, תִּקְרִיב מֶלַח. {ס}

6. Rashi, ad loc.

(יג) מלח ברית – שהברית כרותה למלח מששת ימי בראשית, שהובטחו המים התחתונים ליקרב במזבח במלח, וניסוך המים בחג:

7. Rabbeinu Bechaya, ad loc.

וע"ד המדרש יש בו באור לדרך הקבלה: ברית כרותה למלח מששת ימי בראשית שהובטחו מים התחתונים ליקרב במלח וניסוך המים בחג, וכן אמרו במדרש: (ב"ר ה, ג) מים התחתונים נקראו מים בוכים, ולמה נקראו מים בוכים, כי בשעה שחלק הקדוש ברוך הוא את המים נתן אלו למעלה ואלו

למטה, התחילו מים התחתונים בוכים, וזהו שכתוב: (איוב כח, יא) "מבכי נהרות חבש". אמר רבי אבא בבכי נתפרשו המים התחתונים מן העליונים, אמרו: אוי לנו שלא זכינו לעלות למעלה להיות קרובים ליוצרנו,

מה עשו, העיזו פניהם ובקעו תהומות ובקשו לעלות עד שגער בהן הקדוש ברוך הוא, שנאמר: (ישעיה מג, טז) "הנותן בים דרך ובמים עזים נתיבה", (נחום א, ד) "גוער בים ויבשהו",

אמר להם הקדוש ברוך הוא הואיל ולכבודי עשיתן כל כך אין להן רשות למים העליונים לומר שירה עד שיטלו רשות מכם, שנאמר: (תהלים צג, ד) "מקולות מים רבים אדירים משברי ים", ומה הם אומרים: "אדיר במקום ה'", ולא עוד אלא שעתידין אתם ליקרב על גבי המזבח במלח ונסוך המים.

ועוד דרשו במקום אחר: העולם כלו שלישו מדבר, שלישו ישוב, שלישו ים. עמד ים לפני הקדוש ברוך הוא אמר לפניו: רבש"ע במדבר נתנה תורה, בישוב נבנה ביהמ"ק, אני מה תהא עלי, אמר לו: עתידין ישראל שיקריבו מלח על גבי המזבח.

8. Tehillim 137:1

1 By the rivers of Babylon, there we sat down, א על נהרות, בבל--שם ישבנו, גם-
yea, we wept, when we remembered Zion בְּכִינּוּ: בְּזַכְרֵנוּ, אֶת-צִיּוֹן.

9. Sefer Yitav Panim, Rosh Hashana 41

צבינו. מה גם. ופירש הגאון מהר"ל ז"ל דאיתא צמדרש (איכ"ר פ"ג י"ז) כי גדול כים שצרך וגוי (איכה צ ג), מי שעמיד לרפאות שצרו של ים, הוא ירפא לך. ויוצן למה דאיתא צמדרש (הוצא צילקוע ראובני פרשת ויקרא) שמים התחתונים היו צוכים על שנתרחקו משמי מרום, וניחם אחתם הי' שיקחו מהם לניסוך המים צחג, ומלח שהוא ממים לקרצנות. ולפי זה שצרך של מים שנתרחקו מאור העליון, ורפואתן ניסוך המים ומלח. וכשחצ צית המקדש ואין עבודה, חר השצר למקומו. והיינו כי גדול כים שצרך, מי שעמיד לרפאות שצרו של ים הוא ירפא לך, וכיון שחר השצר למקומו צחרצן צית המקדש חר הצביה למקומו, וכיון שצאו אל המים השיגו צביה של מים, לכך אמר גם צבינו, עד כאן דצרו. חב י"ל (תהלים סה י) פקדת הארץ ותשוקקה וגוי, אז פלג אלקים מלא מים. כלומר מה שפלג וחלק אלקים [מלשון נפלגה הארץ (צראשית י כה), פלג לשונם (תהלים נה י)]. נתמלא ושלמה. וכבר אמרו שזה ענין גלי הים, כי רוצים להתנשאות לשוץ למעלה למקומם. ומזה יקח האדם מוסר השכל איך ישא נפשו אל הי' לדבק בו, ואיך ירד עשר מעלות יתר אחורנית להתרחק מאור של מעלה על ידי חטאיו ופשעיו, הנה העת לשוץ אל הי' צצביה ודמעה תרדנה עיניו מאין הפוגות, כמו שמים התחתונים צוכים ומתנשאים לשוץ למקור עליון, קל וחומר אדם שיש צו נשמת רוח חיים חלק אלקי ממעלה, מהראוי לפשפש צמטשיו ושיצו אל הי' וירחמיהו וגוי. ח"ש (שם קיע קלו) פלגי מים ירדו עיני, כמו שמים נפלג וחלק מלמעלה וירדו למטה, כמו קן ירדו עיני על לא שמרו תורתך. חב טעם שהולכין לנהר לישא ממנו קל וחומר הי"ל:

מא נודהגין לילך לנהר לומר השליך צמולת ים וגוי. י"ל טעם הדבר להתעורר צתשובה על ידי מי הנהר, על דרך שהצביא מחלה"ה צספר תפלה למשה על תהלים פירוש הפסוק (שם קלו א) על נהרות צצל שם ישצנו גם

10. Yirmiyahu 5:22

22 Fear ye not Me? saith the LORD; will ye not tremble at My presence? who have placed the sand for the bound of the sea, אם מפני לא תחילו, אשר-שמותי חול גבול לים, חק-עולם ולא waves thereof toss themselves, yet can they not prevail; though עברנהו; ויתגעשו ולא יוכלו, והמו גליו ולא יעברנהו. they roar, yet can they not pass over it.

11. Talmud Bavli, Rosh Hashana 16b

ומפני מה אמרה תורה נסכו מים בחג - אמר הקדוש ברוך הוא: נסכו לפני מים בחג, כדי שיתברכו לכם גשמי שנה